

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINIO KELIŲ FONDO
ĮSTATYMAS

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

konstatuodamas, kad dėl ilgamečio nepakankamo valstybinės reikšmės kelių tinklo finansavimo didžioji dalis valstybinės reikšmės kelių neatitinka nustatytų techninių reikalavimų, kelių būklei toliau blogėjant neužtikrinama saugi valstybinės reikšmės kelių infrastruktūra, o tinkamos valstybinės reikšmės kelių būklės atkūrimui ir valstybinės reikšmės kelių priežiūrai ir plėtrai lėšų reikia daugiau, negu skiriama per biudžetinius metus;

pabrėždamas, kad nepakankamas valstybinės reikšmės kelių tinklo finansavimas kelia grėsmę ne tik eismo saugumui, bet ir šalies nacionaliniam saugumui, ekonomikos konkurencingumui, susisiekimo patogumui bei regionų pasiekiamumui, o valstybinės reikšmės kelių infrastruktūra susijusi su gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų įgyvendinimu;

pripažindamas, kad ilgalaikio finansavimo trūkumo sukurtos situacijos neįmanoma išspręsti priimant sprendimus, kuriais užtikrinama įprasta valstybinės reikšmės kelių priežiūra ir plėtra;

įvertindamas tai, kad valstybinės reikšmės keliai yra laikomi nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčia infrastruktūra, kurios atkūrimas ir pritaikymas valstybės gynybiniais pajėgumams ir civilinei saugai stiprinti, aplinkkeliams tiesti reikalauja tvaraus finansavimo;

pripažindamas, kad valstybinės reikšmės kelių atkūrimui iki būklės, kuri leistų vykdyti įprastą jų priežiūrą ir plėtrą, bei pritaikymui valstybės gynybiniais pajėgumams ir civilinei saugai stiprinti, aplinkkeliams tiesti reikia didesnio finansavimo, nei kasmet gali būti skiriama iš valstybės biudžeto, ir stabilaus finansavimo garantijų;

pripažindamas, kad Valstybinio kelių fondo įsteigimas turi ypatingą valstybinę svarbą užtikrinant būtiną ir neatidėliotiną Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių tinklo atkūrimą ir pritaikymą valstybės gynybiniais pajėgumams ir civilinei saugai stiprinti, aplinkkeliams tiesti;

siekdamas trumpuoju laikotarpiu užtikrinti pakankamo dydžio ir tvarų finansavimą, kuris leistų atkurti valstybinės reikšmės kelius ir pritaikyti valstybės gynybiniais pajėgumams ir civilinei saugai stiprinti, aplinkkeliams tiesti,

p r i i m a š i įstatymą.

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šiuo įstatymu steigiamas Valstybinis kelių fondas (toliau – Fondas). Šio įstatymo paskirtis – nustatyti Fondo paskirtį, lėšų šaltinius, lėšų naudojimą, Fondo valdymą ir jo pabaigą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Aplinkkelis** – tranzitinio eismo kelias, iš dalies ar visiškai aplenkiantis gyvenamąją vietovę ir neskirtas gyvenamosios vietovės vidaus transporto eismo poreikiams.

2. **Kelio dangos būklės indeksas** – rodiklis, kuris naudojamas kelio dangos techniniams parametrams – išilginiam kelio dangos nelygumui, provėžoms, laikomajai gebai, skersiniams ir išilginiams

plyšiams, plyšių tinklams, sukibimui, vidutiniam profilio gyliui, pažaidoms ir paviršiaus defektams – įvertinti.

3. **Valstybinio kelių fondo administratorius** – juridinis asmuo, kuris patikėjimo teise valdo, naudoja valstybinės reikšmės kelių ir jais disponuoja.

4. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatyme.

3 straipsnis. Fondo statusas ir tikslai

1. Fondas yra valstybės pinigų fondas, skirtas valstybės piniginiams ištekliams, kuriais būtų užtikrinami prioritetiniai valstybinės reikšmės kelių atkūrimo ir jų pritaikymo valstybės gynybiniais pajėgumams ir civilinei saugai stiprinti poreikiai, kaupti, valdyti, naudoti ir administruoti, kad 80 proc. valstybinės reikšmės kelių su asfalto danga (atskirai pagal magistralinius, krašto ir rajoninius kelių) atitiktų siektinas kelio dangos būklės indeksų reikšmės: magistraliniai keliai, turintys automagistralės arba greitkelio statusą, – 2,8, kiti magistraliniai keliai – 3; krašto keliai – 3,5; rajoniniai keliai – 4.

2. Fondo tikslai:

- 1) finansuoti valstybinės reikšmės magistralinių, krašto ir rajoninių kelių tinklo atkūrimą (rekonstrukciją, kapitalinį remontą);
- 2) finansuoti kelių infrastruktūros pritaikymą valstybės gynybiniais pajėgumams ir civilinei saugai stiprinti;
- 3) finansuoti aplinkkelių tiesimą.

3. Fondo steigėja – valstybė. Fondo nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Fondą administruoja Fondo administratorius.

4. Fondas kaupiamas, valdomas, naudojamas ir administruojamas vadovaujantis šiuo įstatymu, Fondo nuostatais ir kitais Fondo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

4 straipsnis. Fondo administratorius

Fondo administratorius Fondo nuostatuose nustatyta tvarka:

- 1) sudaro su fiziniais ir juridiniais asmenimis sutartis dėl valstybinės reikšmės kelių, nurodytų šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje, projektų (toliau – kelių projektas) ir jų įgyvendinimo, atlygina jiems už tinkamai atliktus darbus, suteiktas paslaugas ar parduotas prekes;
- 2) rengia Fondo lėšų sąmatos projektą ir teikia jį Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai;
- 3) rengia Seimo patvirtintoje Fondo lėšų sąmatoje nurodytų išlaidų paskirstymo pagal šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus tikslus projektą ir teikia jį Susisiekimo ministerijai;
- 4) teikia suinteresuotoms institucijoms ir įstaigoms informaciją ir dokumentų, susijusių su kelių projektų įgyvendinimu, Fondo lėšų sąmatos vykdymu, lėšų naudojimu ir kitais Fondo administravimo klausimais, kopijas;
- 5) gali imti paskolas, neviršydamas valdžios sektoriaus subjektui nustatyto tam tikrų metų skolinimosi limitu, kuris nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo 3 straipsnio 16–18 dalimis, šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytiems tikslams įgyvendinti;
- 6) investuoja laikinai laisvas Fondo lėšas;
- 7) atlieka kitas šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose bei Fondo nuostatuose nustatytas funkcijas.

II SKYRIUS FONDO FINANSAI

5 straipsnis. Fondo pajamos ir išlaidos

1. Susisiekimo ministerija, įvertinusi Fondo administratoriaus parengtą Fondo lėšų sąmatos projektą, teikia jį Lietuvos Respublikos finansų ministerijai. Finansų ministerija teikia Vyriausybei Fondo lėšų sąmatos projektą kartu su Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektu. Vyriausybės teikimu Fondo lėšų sąmatą pagal pajamų šaltinius ir išlaidų dydį šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytiems tikslams pasiekti tvirtina Seimas kartu su Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatymu.

2. Seimo patvirtintoje Fondo lėšų sąmatoje nurodytų išlaidų paskirstymo pagal šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytus tikslus projektą rengia Fondo administratorius ir iki einamųjų metų vasario 1 d. teikia Susisiekimo ministerijai. Susisiekimo ministras Fondo lėšų sąmatoje nurodytų išlaidų paskirstymo projektą tvirtina iki einamųjų metų kovo 1 d.

3. Jeigu einamųjų metų Fondo faktinės pajamos yra didesnės negu Seimo patvirtintoje Fondo lėšų sąmatoje nurodytos metinės pajamos, šias pajamas viršijanti pajamų suma, kurios iš anksto nebuvo galima suplanuoti ir numatyti Fondo lėšų sąmatoje, paliekama Fondo sąskaitoje ir gali būti naudojama šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytiems tikslams įgyvendinti Fondo nuostatuose nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Fondo lėšos

1. Fondo lėšas sudaro:

- 1) valstybės biudžeto lėšos;
- 2) pajamos, gautos iš surinkto motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio;
- 3) pajamos, gautos Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatytais atvejais už Kelių eismo taisyklių pažeidimus konfiskuotų transporto priemonių pardavimą ar sumokėtos (išieškotos) lėšos, kai Administracinių nusižengimų kodekse nustatytais atvejais konfiskuojama transporto priemonė;
- 4) pajamos, gautos iš sumokėtų baudų, paskirtų pagal Administracinių nusižengimų kodeksą už Kelių eismo taisyklių, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo ir kitų eismo saugumo sritį reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, kelių naudotojo mokesčio, kelių rinkliavos nesumokėjimą;
- 5) pajamos, gautos iš surinkto mokesčio už Lietuvos Respublikoje įregistruotas krovinines transporto priemones;
- 6) Fondo administratoriaus pasiskolintos lėšos;
- 7) valstybinės reikšmės kelių valdytojo pajamos:
 - a) gautos iš kelių naudotojo mokesčio, kol bus pradėta rinkti kelių rinkliava;
 - b) gautos iš kelių rinkliavos;
 - c) gautos iš eismo ribojimo mokesčio;
 - d) gautos iš mokesčio už naudojimąsi keliais važiuojant didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis;
- 8) pajamos už investuotas laikinai laisvas Fondo lėšas;
- 9) Europos Sąjungos fondų ir kitos finansinės paramos lėšos;
- 10) kitos teisėtai gautos lėšos.

2. Fondo lėšos kaupiamos ir laikomos Susisiekimo ministerijos tvarkomoje Fondo sąskaitoje, kurią valstybės išde finansų ministro nustatyta tvarka atidaro ir kurioje esančiomis lėšomis disponuoja Susisiekimo ministerija.

3. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas lėšas į Fondo sąskaitą perveda Finansų ministerija finansų ministro nustatyta tvarka.

4. Šio straipsnio 1 dalies 2–5 punktuose nurodytas lėšas į Fondo sąskaitą perveda kas ketvirtį Finansų ministerija finansų ministro nustatyta tvarka.

5. Šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytas lėšas į Fondo sąskaitą nedelsdamas perveda Fondo administratorius, gavęs Fondo tikslams įgyvendinti pasiskolintų lėšų.

6. Šio straipsnio 1 dalies 7–10 punktuose nurodytas lėšas į Fondo sąskaitą perveda kas ketvirtį valstybinės reikšmės kelių valdytojas Fondo nuostatuose nustatyta tvarka.

III SKYRIUS

FONDO FINANSŲ ATSKAITOMYBĖ, FONDO ADMINISTRATORIAUS PRIEŽIŪRA, FONDO PABAIGA

7 straipsnis. Fondo finansų atskaitomybė ir Fondo administratoriaus priežiūra

1. Fondo metinių ataskaitų rinkiniai rengiami, pasirašomi, audituojami, teikiami ir skelbiami Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.
2. Už Fondo metinių ataskaitų rinkinio parengimą atsakingas Fondo administratorius. Fondo metinių ataskaitų rinkinį pasirašo Fondo administratoriaus vadovas.
3. Fondo metinių ataskaitų rinkinį Fondo administratorius skelbia savo interneto svetainėje.
4. Fondo administratoriaus veiklos priežiūra vykdoma Fondo nuostatuose nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Fondo pabaiga

1. Fondas veikia, kol bus pasiekti šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti rodikliai.
2. Fondo administratorius susisieikimo ministro nustatyta tvarka atlieka valstybinės reikšmės kelių su asfalto danga būklės stebėseną, vertinimą, nustato esamą kelio dangos būklės indeksą ir iki kalendorinių metų vasario 1 d. rezultatus ir informaciją apie šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų rodiklių pasiekimą pateikia Susisieikimo ministerijai.
3. Susisieikimo ministerija, įvertinusi informaciją ir nustačiusi, kad šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti rodikliai pasiekti, rengia ir teikia Vyriausybei įstatymo dėl Fondo pabaigos projektą.
4. Seimas, konstatavęs, kad šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti rodikliai yra pasiekti, priima sprendimą dėl Fondo pabaigos.
5. Pasibaigus Fondui, jo sąskaitoje sukauptos lėšos pervedamos į valstybės išdą ir naudojamos Lietuvos Respublikos tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme numatytoms kelių transporto plėtros programoms finansuoti.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis, įsigalioja 2026 m. sausio 1 d.
2. Vyriausybė, susisieikimo ministras iki 2025 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Susisieikimo ministras iki 2025 m. gruodžio 31 d. pagal šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalį atidaro sąskaitą valstybės išde.
4. Šis įstatymas taikomas rengiant ir vykdant Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų ir vėlesnių metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas